

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 66/14
V Lucemburku dne 30. dubna 2014

Rozsudek ve věci C-26/13
Árpád Kásler a Hajnalka Káslerné Rábai v. OTP Jelzálogbank Zrt

Spotřebitelé, kteří uzavírají smlouvu o úvěru v cizí měně, musí mít možnost vyhodnotit ekonomické důsledky vyplývající ze skutečnosti, že pro splácení úvěru je použit jiný směnný kurs (prodejní kurs cizí měny) než pro stanovení výše úvěru při jeho uvolnění (nákupní kurs cizí měny)

Vnitrostátní soud může nahradit zneužívající klauzuli ustanovením vnitrostátního práva, aby obnovil rovnováhu mezi smluvními stranami a zachoval platnost dané smlouvy

Směrnice o zneužívajících smluvních klauzulích¹ stanoví, že spotřebitelé nejsou vázáni zneužívajícími klauzulemi použitými ve smlouvě uzavřené s prodávajícím zbožím nebo poskytovatelem služeb. Pokud však jde o klauzule definující hlavní předmět smlouvy a přiměřenost ceny a odměny na straně jedné a služeb nebo zboží dodávaných výměnou na straně druhé, směrnice umožňuje, aby členské státy v prováděcích vnitrostátních právních předpisech stanovily, že těchto klauzulí se posouzení zneužívajícího charakteru netýká, pokud jsou sepsány jasným a srozumitelným jazykem. Maďarské právní předpisy provádějící směrnici takové vyloučení stanovují.

Dne 29. května 2008 uzavřeli Á. Kásler a H. Káslerné Rábai s jednou maďarskou bankou smlouvu o hypotečním úvěru vyjádřeném v cizí měně. Banka jí poskytovala dlužníkům úvěr ve výši 14 400 000 maďarských forintů (HUF) (přibližně 46 867 EUR).

Smlouva uváděla, že stanovení výše úvěru ve švýcarských francích bude provedeno podle **nákupního kursu** této měny použitého bankou v den uvolnění peněžních prostředků. Podle této klauzule byla výše úvěru stanovena na 94 240,84 CHF. Nicméně podle uvedené smlouvy měla být výše každé měsíční splátky v maďarských forintech stanovena den před její splatností na základě **směnného kursu použitého bankou na prodej švýcarského franku**.

Manželé Káslerovi klauzuli umožňující bance stanovit splatné měsíční splátky na základě prodejního kursu švýcarského franku zpochybnili před maďarskými soudy. Dovolávali se zneužívajícího charakteru této klauzule, jelikož pro splácení úvěru stanoví použití jiného kursu, než který byl použit pro poskytnutí úvěru.

Kúria (maďarský nejvyšší soud), kterému byl spor předložen ve fázi kasačního opravného prostředku, se Soudního dvora dotázal, zda klauzule týkající se směnných kursů použitelných na smlouvu o úvěru vyjádřeném v cizí měně souvisí s hlavním předmětem smlouvy nebo s poměrem kvalita/cena plnění. Tázel se rovněž, zda lze na spornou klauzuli nahlížet tak, že byla sepsána jasným a srozumitelným jazykem, takže posouzení jejího zneužívajícího charakteru podle uvedené směrnice je vyloučeno. A konečně by maďarský soud chtěl vědět, zda v případě, že smlouva nemůže po zrušení zneužívající klauzule nadále existovat, je vnitrostátní soud oprávněn ji změnit nebo doplnit.

Soudní dvůr zaprvé připomněl, že zákaz posuzování zneužívajícího charakteru klauzulí týkajících se hlavního předmětu smlouvy musí být vykládán restriktivně a lze ho uplatnit pouze na klauzule

¹ Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288).

stanovující hlavní plnění smlouvy. Kúria přísluší určit, zda sporná klauzule představuje podstatný prvek smlouvy uzavřené manželi Káslerovými.

Kromě toho Soudní dvůr uvedl, že přezkum zneužívajícího charakteru dotčené klauzule nelze vyloučit z důvodu, že se uvedená klauzule týká přiměřenosti ceny nebo odměny na straně jedné a protihodnoty poskytovaných služeb nebo dodávaného zboží na straně druhé. Tato klauzule se totiž omezuje na určení převodního kursu maďarského forintu a švýcarského franku pro účely stanovení výše splátek, nestanovuje však poskytnutí žádné směnné služby věřitelem. Při neexistenci takové služby ovšem nemohou být dlužníkem nesené finanční náklady plynoucí z rozdílu mezi nákupním a prodejním kursem považovány za odměnu poskytovanou protihodnotou za službu.

Zadruhé Soudní dvůr upřesnil, že posouzení zneužívajícího charakteru klauzule definující hlavní předmět smlouvy je vyloučeno jen tehdy, je-li sepsána jasným a srozumitelným jazykem. V tomto ohledu Soudní dvůr zdůraznil, že se tento požadavek neomezuje na jasnost a srozumitelnost z formálního a čistě gramatického hlediska. Úvěrová smlouva musí naopak transparentním způsobem uvádět důvod a způsob převodu cizí měny. Kúria tak přísluší, aby určil, zda na základě reklamy a informací poskytnutých věřitelem v rámci sjednávání úvěrové smlouvy se **běžně informovaný a přiměřeně pozorný a obezřetný spotřebitel** mohl nejen dovědět, že existuje rozdíl mezi prodejním a nákupním kursem cizí měny, ale rovněž **vyhodnotit účinky použití nákupního kursu pro stanovení výše splátek a pro celkové náklady na jeho půjčku**.

A konečně Soudní dvůr uvedl, že v případě, že by smlouvu nebylo možné, tak jako v projednávaném případě, po zrušení zneužívající klauzule plnit, **nebrání směrnice tomu, aby vnitrostátní soud nahradil dotčenou klauzuli dispozitivním ustanovením vnitrostátního práva**. Takový přístup totiž umožňuje dosáhnout cíle směrnice spočívajícího zejména v obnovení rovnováhy mezi smluvními stranami při současném zachování platnosti pokud možno celé smlouvy.

Pokud by nebylo takové nahrazení možné a soud by byl nucen smlouvu zrušit, mohl by být ohrožen odrazující charakter plynoucí ze zrušení smlouvy, jakož i cíl ochrany spotřebitele. V projednávaném případě by důsledkem takového zrušení bylo, že by se zbývající dlužná částka stala okamžitě splatnou. To přitom může přesahovat finanční možnosti spotřebitele, a postihovat tak spíše jeho než věřitele, který by tak s ohledem na tyto důsledky nemusel být odrazen od vkládání takových klauzulí do svých smluv.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499